

Storebrand Bank Konsern

Risiko- og kapitalstyring

*Offentliggjøring av opp-
lysninger om ansvarlig
kapital*

2014

Innledning

Dokumentet er ment å dekke kravene som er satt til offentliggjøring av risikoinformasjon etter kapitalkravsforskriften og er utarbeidet for å gi markedet best mulig informasjon om risiko- og kapitalstyring i Storebrand Bank Konsern. I tillegg benyttes dokumentet til offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital, jfr. rundskriv 14/2014.

Informasjonen i denne rapporten supplerer opplysninger som gis i noter 3, 4, 5, 6 og 7 i årsrapporten for Storebrand Bank. I motsetning til noteopplysningene er informasjonen i denne rapporten ikke revidert.

Kjernevirksomheten til en bank er å skape verdier gjennom å ta bevisst og akseptabel risiko. Storebrand Bank Konsern bruker betydelige ressurser på å videreutvikle risikostyringssystemer og prosesser i tråd med ledende internasjonal praksis og har i juni 2012 søkt Finanstilsynet om tillatelse til å anvende egenutviklede kredittrisikomodeller (IRB-modeller) i beregning av minstekrav til ansvarlig kapital.

Bankkonsernet har hovedtyngden av sin virksomhet i Oslo og Akershus hvor konjunkturutviklingen preges av befolkningsvekst. Den samlede risikoeksponeringen oppfattes som lav til moderat.

Kredittkvaliteten i bedriftsmarkedsporteføljen anses som god. Porteføljen består i sin helhet av næringseiendom. Pantsikrete engasjementer hvor løpende kontantstrømmer dekker engasjementets rentekostnader utgjør omtrent 75 prosent av den totale eksponeringen (utlån og rammer). Resten av porteføljen består i hovedsak av pantsikrete engasjementer hvor det bedrives utvikling.

Kredittkvaliteten i personmarkedsporteføljen anses som meget god. Tilnærmet hele porteføljen er sikret med pant i fast eiendom. Porteføljens høye sikkerhetsdekning tilsier begrenset tapsrisiko.

Bankkonsernet har som mål å overholde de til enhver tid gjeldende krav til bufferkapital. Målsatt kapitaldekning er 13,5 og 14,5 prosent ved utgangen av henholdsvis 2014 og 2015, gitt balanse- og konjunkturutvikling som forutsatt. Faktisk kapitaldekning var 13,6 prosent per utgangen av 2013. Det er etablert betryggende likviditetsbuffer og opplever at tilgangen til kredittmarkedene er god.

1	OM STOREBRAND BANK	4
2	REGELVERK OG REGELVERKSUTVIKLING.....	5
2.1	KAPITALDEKNING	5
2.1.1	<i>Gjeldende kapitaldekningsregelverk (Basel II)</i>	5
2.1.2	<i>Beregning av risikovektet volum og kapitalkrav (Pilar 1).....</i>	5
2.1.3	<i>Metodevalg</i>	6
2.1.4	<i>Intern vurdering av kapitalbehov ift. risikoprofil (Pilar 2)</i>	7
2.1.5	<i>Soliditetsmål.....</i>	7
2.1.6	<i>Kapitaldekning.....</i>	7
2.2	NYTT REGELVERK ("BASEL III").....	8
2.3	KONSEKVENSER AV REGELVERKSUTVIKLING FOR STOREBRAND BANK KONSERN.....	9
3	RISIKOSTYRING OG RAMMESTRUKTUR I STOREBRAND BANK KONSERN	10
3.1	OVERORDNET RAMMEVERK FOR RISIKOSTYRING	10
3.2	ORGANISERING AV RISIKOSTYRINGSANSVARET.....	10
4	INFORMASJON PER RISIKOKATEGORI	12
4.1	KREDITTRISIKO	13
4.1.1	<i>Styring og kontroll</i>	13
4.1.2	<i>Overordnet porteføljeinformasjon</i>	13
4.1.3	<i>Sikkerheter.....</i>	14
4.1.4	<i>Risikoklassifisering.....</i>	14
4.1.5	<i>Verdifall på og tapsutsatte finansielle eiendeler.....</i>	18
4.1.6	<i>Kredittrisiko (motpartsrisiko) i investeringsporteføljen.....</i>	19
4.1.7	<i>Kapitalkrav</i>	20
4.1.8	<i>Kapitalbehov.....</i>	20
4.1	LIKVIDITETSRISIKO	20
4.2.1	<i>Styring og kontroll</i>	20
4.2.2	<i>Overordnet porteføljeinformasjon</i>	20
4.2.3	<i>Stresstester.....</i>	21
4.2.4	<i>Kapitalkrav</i>	21
4.2.5	<i>Kapitalbehov.....</i>	21
4.2	MARKEDSRISIKO	21
4.3.1	<i>Styring og kontroll.....</i>	21
4.3.2	<i>Overordnet porteføljeinformasjon</i>	21
4.3.3	<i>Kapitalkrav</i>	22
4.3.4	<i>Kapitalbehov.....</i>	22
4.3	OPERASJONELL RISIKO.....	22
4.4.1	<i>Styring og kontroll.....</i>	22
4.4.2	<i>Kapitalkrav</i>	22
4.4.3	<i>Kapitalbehov.....</i>	22
4.4	COMPLIANCERISIKO.....	22
4.5.1	<i>Styring og kontroll.....</i>	22
4.5.2	<i>Kapitalkrav</i>	22
4.5.3	<i>Kapitalbehov.....</i>	22
5	BEREGNING AV KAPITALKRAV.....	23
6	SAMMENLIKNING AV KAPITALBEHOV IFT. RISIKOPROFIL, OG KAPITAL- OG BUFFERKAPITALKRAV	24
7	OFFENTLIGGJØRING AV OPPLYSNINGER OM ANSVARLIG KAPITAL.....	25
7.1	AVTALEVILKÅR FOR KAPITALINSTRUMENTER.....	25
7.2	SAMMENSETNINGEN AV ANSVARLIG KAPITAL FOR PERIODEN 2014–2017	26

1 Om Storebrand Bank

Storebrand Bank ASA er et heleid datterselskap av Storebrand ASA, og er sammen med kapitalforvaltningsvirksomheten en av fem forretningsenheter i Storebrand-konsernet. Storebrand Bank er en forretningsbank med konsesjoner etter verdipapirhandelloven med hovedkontor på Lysaker i Bærum kommune.

Datterselskapet Storebrand Boligkreditt AS har konsesjon til utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett.

En vesentlig del av bankens tjenester gjennom store deler av verdikjeden leveres av selskapet Storebrand Baltic UAB lokalisert i Vilnius, Litauen. Selskapet er et kompetansesenter for support services for hele Storebrandkonsernet.

I personmarkedet er ambisjonen å etablere banken som Norges beste direktebank mens Storebrand Bank i bedriftsmarkedet er en kundefokusert partner for verdiskaping som leverer et bredt spekter av tjenester til bedriftskunder innenfor næringseiendom. Som følge av en konsernprioritering på kapitalbruk i Storebrand og en strategisk vurdering av fremtidig retning for konsernet, er bedriftsmarkedssegmentet i banken ikke lenger prioritert som kjernevirksomhet og skal bygges ned og på sikt avvikles.

Storebrand Bank Konsern har per utgangen av 2014 (2013) en forvaltningskapital på 34,0 (39,1) milliarder kroner og har oppnådd et resultat før skatt på 192 (235) millioner kroner. Ved utgangen av året var det 110 (112) ansatte i bankkonsernet.

2 Regelverk og regelverksutvikling

2.1 Kapitaldekning

Definisjoner	
Kapital	Tilgjengelige kapitalbase.
Ren kjernekapital	Egenkapital; kjernekapital etter fratrekk, uten annen godkjent kjernekapital (hybridkapital).
Kjernekapital	Egenkapital og hybridkapital; enkelte fradrag og tillegg skal foretas, jf. forskrift om beregning av ansvarlig kapital.
Annen godkjent kjernekapital	Hybridkapital; fondsobligasjoner inngår etter visse regler som annen godkjent kjernekapital.
Tilleggskapital	Ansvarlig lånekapital.
Ansvarlig kapital	Summen av kjernekapital og tilleggskapital.
Risikovektet volum	Beregningsgrunnlag (RWA, riskweighted assets), beregnes under Basel II for kredittrisiko, markedsrisiko og operasjonell risiko.
Kapitaldekning	Forholdet mellom ansvarlige kapital og risikovektet volum.
Kapitalbehov	Uttrykkes gjennom økonomisk kapital som er et konsistent risikomål.
Kapitalkrav	Regulatorisk minstekrav (8 % av risikovektet volum). Kapitaldekning rapporteres kvartalsvis til Finanstilsynet; kapitaldekningsprosent, både faktisk og målsatt, beregnes i forhold til kapitalkravet.

2.1.1 Gjeldende kapitaldekningsregelverk (Basel II)

Storebrand Bank og Storebrand Boligkreditt må tilfredsstillere kravene til kapitaldekning som framkommer av kapitalkravsforskriften. Gjeldende kapitalkravsforskrift er basert på Baselkomiteens¹ andre akkord, såkalt Basel II, og ble innført i europeisk regelverk gjennom et kapitalkravsdirektiv (Capital Requirement Directive, CRD), med virkning fra 2007. Formålet med Basel II er å styrke stabiliteten i det finansielle systemet gjennom risikosensitive kapitalkrav, forbedret risikostyring og kontroll, tettere tilsyn og økt informasjon til markedet. Basel II hviler på tre pilarer:

- Pilar 1 omhandler minimumskrav til kapitaldekning.
- Pilar 2 omhandler institusjoners interne risiko- og kapitalvurderingsprosess samt myndighetenes tilsynsfunksjon.
- Pilar 3 omhandler offentliggjøring og kommunikasjon om sentrale størrelser som kapital, risikoeksponering, organisering og kapitalkrav.

2.1.2 Beregning av risikovektet volum og kapitalkrav (Pilar 1)

En institusjon kan velge ulike metoder i beregning av risikovektet volum.

¹ <http://www.bis.org/bcbs/index.htm>

Tabell 1: Alternative metoder for beregning av minimumskrav til ansvarlig kapital.

Kredittrisiko	Markedsrisiko	Operasjonell risiko
Standardmetode	Standardmetode	Basismetode
IRB-metode (personmarked)*	Interne målemetoder (IMM)*	Sjablongmetode
Grunnleggende IRB-metode (IRBF, bedriftsmarked)*		Avanserte målemetoder (AMA)*
Avansert IRB-metode (IRBA, bedriftsmarked)*		

*krever godkjenning av Finanstilsynet

Standardmetoden for både kredittrisiko og markedsrisiko, samt basis- og sjablongmetoden for operasjonell risiko er basert på sjablongregler. Kapitalkravet framkommer ved å anvende sjablongverdier gitt i kapitaldekningsregelverket, og samsvarer ikke nødvendigvis med risikoen i de underliggende porteføljer.

Banker kan også velge å utvikle modeller for å beregne risikovekter som erstatter sjablongverdiene. Modellene utvikles på grunnlag av en banks egen portefølje og/eller egne risikovurderinger. I beregning av risikovektet volum vil man da bruke disse risikovektene. Dette er den grunnleggende ideen med Basel II (og Basel III) om at kapitalkravet bør samsvare med risikoen i de underliggende porteføljer og således være mer risikosensitivt. Anvendelse av interne modeller krever godkjenning av Finanstilsynet.

2.1.3 Metodevalg

Storebrand Bank Konsern anvender per utgangen av 2014 følgende metoder ved beregning av kapitalkrav:

Risikoform	Metode
Kredittrisiko	Standardmetode
Markedsrisiko	Standardmetode
Operasjonell risiko	Basismetode

Storebrand Bank og Storebrand Boligkreditt har i juni 2012 søkt om tillatelse til å anvende IRB-metode til beregning av minstekrav til ansvarlig kapital for kredittrisiko. Det er utviklet IRB-modeller for porteføljen av boligengasjementer og det forventes å kunne rapportere etter IRB-metoden innen utgangen av 2014. Banken har også utviklet IRBF-modeller for porteføljen av foretaksengasjementer.

Ved beregning av risikovektet volum etter IRB-metode for personmarked benyttes egne modeller for beregning av risikoparametrene Probability of Default (PD, misligholds-sannsynlighet), Loss Given Default (LGD, tapsgrad gitt mislighold) og Credit Conversion Factor (CCF eller KF, konverteringsfaktor) til bruk for å fastsette Exposure At Default (EAD, eksponering ved mislighold).

Ved beregning av risikovektet volum etter IRBF-metode for bedriftsmarked beregnes risikoparametere PD basert på egne modeller. Risikoparametrene KF, til bruk for å fastsette EAD, og LGD er fastsatt etter sjablongregler i kapitaldekningsregelverket.

2.1.4 Intern vurdering av kapitalbehov ift. risikoprofil (Pilar 2)

Etter kapitaldekningsregelverket (Basel II) skal alle finansinstitusjoner ha en prosess for å vurdere risikoprofil og tilhørende kapitalbehov (ICAAP, Internal Capital Adequacy Assessment Process), samt en strategi for å vedlikeholde kapitalnivå. Prosessen og resultatene fra denne prosessen skal dokumenteres skriftlig og sendes fra institusjonens styre til Finanstilsynet for evaluering.

I Storebrand Bank Konsern måles utvikling i risiko gjennom økonomisk kapital som beregnes for alle risikokategorier som er identifisert (se avsnitt 4 for en oversikt over risikokategorier).

Kredittrisiko og konsentrasjonsrisiko i kredittporteføljen utgjør den vesentligste risikoeksponeringen for bankkonsernet. I utvikling av metodikk for beregning av økonomisk kapital er disse to risikokategoriene prioritert. For disse risikokategoriene benyttes statistiske modeller. For alle andre risikokategorier benyttes foreløpig forenklede tilnærminger.

I beregning av økonomisk kapital benyttes konfidensnivå på 99,95 prosent. I kapitalkravsregninger er konfidensnivået 99,9 prosent. Det foretas kvartalsvise beregninger av økonomisk kapital.

Bankkonsernet har en årlig plan- og budsjettprosess hvor finansiell plan for de neste tre år blir utarbeidet, styrebehandlet og koordinert med Storebrandkonsernet. I ICAAP baserer man seg på utvikling iht. den finansielle planen. Det beregnes kapitalbehov for hele planperioden. Videre defineres et ekstraordinært men sannsynlig stressscenario og det beregnes kapitalbehovet gitt disse forutsetningene.

Utvikling i kapitalbehov i stress vurderes mot tilgjengelig kapital i perioden og mot de til enhver tid gjeldende kapital- og kapitalbufferkrav. Dette danner grunnlag for styring mot fastsatte kapitalmål i ulike konjunkturfaser.

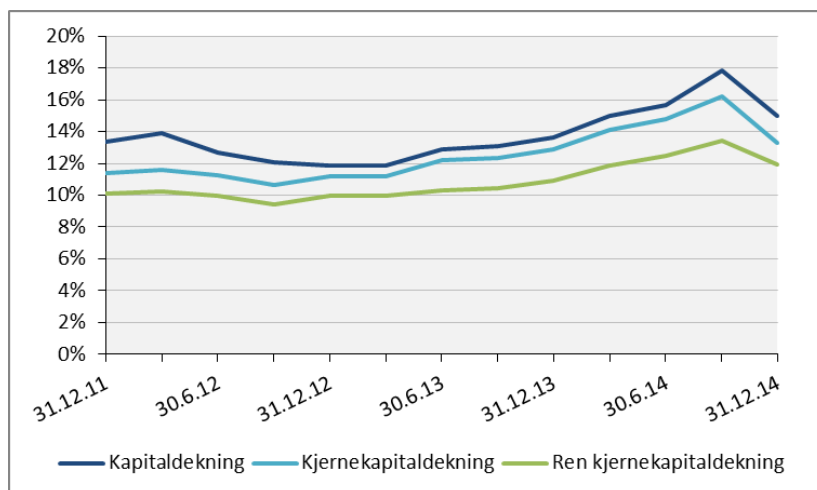
2.1.5 Soliditetsmål

Basert på resultater fra ICAAP 2014 har styret i Storebrand Bank vedtatt å ha som mål å overholde de til enhver tid gjeldende krav til bufferkapital. Samlet krav til ren kjernekapital og ansvarlig kapital er henholdsvis 10 og 13,5 prosent fra 1. juli 2014. Styret i Storebrand Boligkreditt har fattet tilsvarende vedtak.

2.1.6 Kapitaldekning

Storebrand Bank Konsern hadde ved utgangen av 2014 en kapitaldekning på 14,98 prosent. Kapitaldekningen er således iht. målsetning. Kapitaldekning ift. ren kjernekapital var 11,93 prosent.

Storebrand Bank Konsern har per 31.12.2014 en uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio, se avsnitt 2.2) på 5,78 prosent.

Figur 1. Utvikling i kapitaldekning i Storebrand Bank Konsern.

2.2 Nytt regelverk ("Basel III")

I kjølvannet av finanskrisen i 2008 har Baselkomiteen utarbeidet anbefalinger om nye kapital- og likviditetsstandarder som skal adressere svakheter i regelverket. Anbefalingene er kjent som Basel III. Prinsippene som ligger til grunn for Basel II vil også gjelde under Basel III.

Baselkomiteens anbefalinger er omsatt til et felles europeisk regelverk med en fullharmonisering av regelverket ("single rule book") der nasjonale myndigheters muligheter til å stille strengere krav begrenses. Deler av Basel III er innført i europeisk regelverk gjennom oppdateringer i kapitaldekningsdirektivet (CRD II og CRD III) og implementert i norsk lovgivning gjennom oppdateringer av relevante lover og forskrifter.

De siste delene av Basel III-anbefalingene er innført i europeisk regelverk gjennom CRD IV som er blitt gjeldende fra 1. januar 2014. Det er en todelt implementering av regelverket:

- en forordning ("regulation") som berører institusjonene direkte og inneholder kvalitative og kvantitative kapitalkrav, likviditetskrav, bestemmelser om store engasjementer og Pilar 3-krav,
- et direktiv som regulerer tilsynsmyndighetenes virksomhet.

De deler av CRD IV som omhandler kvantitative kapitalkrav er innført i norsk lov gjennom endringer i finansieringsvirksomhetsloven. Fra 1. juli 2013 skal ren kjernekapital (Common Equity Tier 1, CET1) og kjernekapital (Tier 1) utgjøre henholdsvis 4,5 prosent og 6 prosent av beregningsgrunnlaget.

For å hindre at bankene får problemer med å møte minstekravene i perioder med store tap i banksektoren skal bankene holde to ulike kapitalbuffer. Kravet til bevaringsbuffer (capital conservation buffer) innebærer at bankene skal holde en ren kjernekapital på 3,5 prosent av beregningsgrunnlaget i tillegg til minstekravet fra 1. juli 2014.

For å beskytte banksystemet mot følgene av sterk kredittvekst skal bankene også holde en motsyklisk kapitalbuffer (countercyclical buffer) i perioder med svært sterk kredittvekst. Denne vil i første omgang utgjøre 1 prosentpoeng fra 30. juni 2015, og også denne må oppfylles med ren kjernekapital.

Banker som ikke oppfyller det kombinerte bufferkravet bestående av bevaringsbuffer og motsyklisk kapitalbuffer, vil møte restriksjoner på sin utbyttepolitikk. Lavere kombinert kapitalbuffer vil medføre økte restriksjoner. Banker som ikke oppfyller det kombinerte bufferkravet må fremlegge en plan for myndighetene med hensyn til hvordan de vil sikre oppfyllelse av kravet.

De nye kapitalkravene innføres i Europa gradvis fram til 2018, mens norske myndigheter har valgt en forsert innføring.

I tillegg er det innført kapitalkrav knyttet til systemrisiko for banker som er definert som systemviktige.

Som et supplement til de risikobaserte kapitalkravene innføres krav til uvektet egenkapitalandel (Leverage Ratio). Dette kravet skal utformes endelig i 2017 og gjøres gjeldende i 2018. Overgangsperioden skal benyttes til å teste et krav om at kjernekapitalen skal utgjøre minst 3 prosent av bankens eksponering, der utenombalanseposter i ulik grad inngår. Bankene er pålagt å offentliggjøre sin Leverage Ratio fra og med 2013.

Det innføres videre kvantitative likviditetskrav. Minimumskrav til en kortsiktig likviditetsindikator, Liquidity Coverage Ratio (LCR) innføres gradvis fra oktober 2015 i Europa², mens tilsvarende minimumskrav til en langsiktig likviditetsindikator, Net Stable Funding Ratio (NSFR), skal innføres i 2018. Rapportering av LCR og NSFR starter i 2014. European Banking Authority har utarbeidet tekniske standarder for rapportering. Prinsippet om "single rule book" etterstrebes, og rapporteringskravene blir like for alle banker, uansett størrelse og kompleksitet.

2.3 Konsekvenser av regelverksutvikling for Storebrand Bank Konsern

Fondsobligasjoner og ansvarlige lån tatt opp før 2012 tilfredsstillende ikke de nye kravene i CRD IV for annen godkjent kjernekapital (hybridkapital) og ansvarlig kapital. Storebrand Bank Konsern oppfyller de nye lovkrav til kapital og bufferkapital, og selskapene i konsernet er godt kapitalisert.

Regelverksendringene har konsekvenser for hvordan bankkonsernets likviditetsbuffer er sammensatt. Storebrand Bank bygger opp en større andel av likvide aktiva med høy kvalitet for å styrke LCR.

På den operasjonelle siden oppleves en sterk økning i rapporteringsomfang og -kompleksitet. Dette medfører potensielt økt operasjonell risiko og kan medføre økt compliancerisiko.

² Reglene vil gjøres gjeldende for norske institusjoner når CRD IV/CRR er tatt inn i EØS-avtalen.

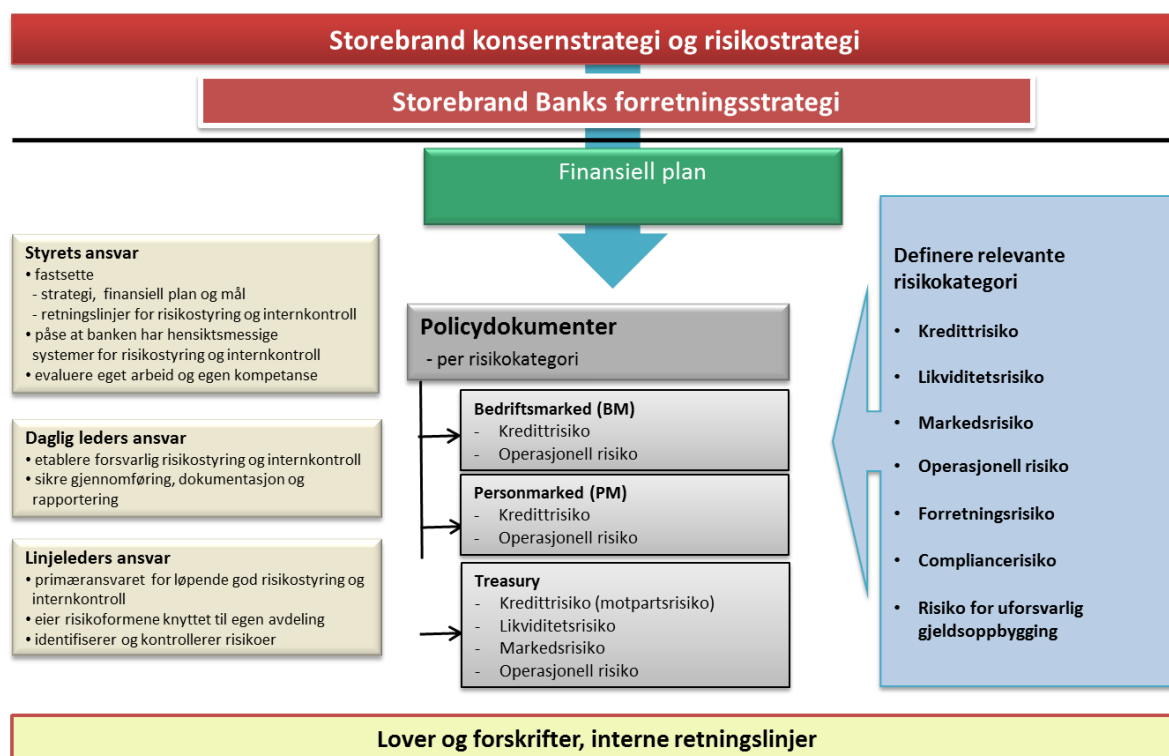
3 Risikostyring og rammestruktur i Storebrand Bank Konsern

3.1 Overordnet rammeverk for risikostyring

Med utgangspunkt i Storebrands konsernstrategi og risikostrategi, og selskapenes ambisjon og forretningsstrategi, vedtar styret i Storebrand Bank ASA og styret i Storebrand Boligkreditt AS årlig selskapenes finansielle plan som gjenspeiler ønsket risikoappetitt.

Innenfor disse rammene utarbeider administrasjonen i selskapene risikopolicydokumenter som skal sikre måloppnåelse og en risikoprofil som er iht. til styrenes vedtak. Det er identifisert alle vesentlige risikoer selskapene er eksponert for. Disse risikoene er definert i tabell 1 i dette dokumentet. Alle policydokumenter behandles av relevante fora og besluttes av styret i selskapene eller administrerende direktør etter fullmakt. Policyene til Storebrand Boligkreditt AS fastsettes innenfor rammene til bankkonsernets policyer.

Disse overordnede sammenhenger kan illustreres slik:

Figur 2. Risikostyring i Storebrand Bank Konsern.

3.2 Organisering av risikostyringsansvaret

Eierskapet til de ulike risikoene bankkonsernet er eksponert for følger organisasjonslinjene. Gjennom behandlingen av den overordnede selskapsorganiseringen og styringsmodellen defineres derved risikoeiere for de ulike risikokategorier.

Risiko styres av policyer som kan gjelde flere enn et enkelt forretningsområde. Linjelederne har primæransvaret for løpende god risikostyring og internkontroll og er således første forsvarslinje.

Andre forsvarslinje ivaretas av konsernovergripende uavhengige kontrollfunksjoner Chief Risk Officer (CRO) og Chief Compliance Officer (CCO). For å kunne ivareta sitt ansvar samarbeider CRO og CCO med kontrollenhetene i første linje. Andre forsvarslinje følger opp forretningsområdenes risikostyring gjennom vedtatte policyer. Internrevisjonen skal som tredje forsvarslinje gi en uavhengig bekreftelse av den helhetlige risikostyringen.

4 Informasjon per risikokategori

I Storebrand Bank Konsern er det identifisert en rekke risikokategorier virksomheten er eksponert for.

Tabell 2: Risikokategorier og risikoeiere.

Risiko-kategori	Definisjon	Risikoeier
Kredittrisiko	Risiko for tap som følge av kundens manglende evne eller vilje til å oppfylle sine forpliktelser. Omfatter risikoen for at sikkerheter er mindre effektive enn forventet (restrisiko) og konsentrasjonsrisiko. Kredittrisiko inkluderer motpartsrisiko.	Leder BM Leder PM Leder Treasury
Likviditetsrisiko	Risiko for at bankkonsernet, morbanken eller datterselskapene ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser uten at det oppstår vesentlige ekstraomkostninger i form av prisfall på eiendeler som må realiseres, eller i form av ekstra dyr finansiering.	Leder Treasury
Markedsrisiko	Risiko for endring i verdier som skyldes at finansmarkedspriser eller volatilitet avviker fra det som er forventet. Omfatter motpartsrisiko ved handel i finansielle instrumenter samt aksje-, rente- og valutarisiko.	Leder Treasury
Operasjonell risiko	Risiko for økonomisk tap som følge av ineffektive, utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eksterne hendelser eller at interne retningslinjer ikke etterlevs. Brudd på lover og regler kan hindre bankkonsernet å nå sine mål og denne delen av compliancerisiko omfattes av operasjonell risiko.	Inngår i Storebrand- konsernets definisjon av lederansvar
Forretningsrisiko (inkl. strategisk risiko)	Risiko for svikt i inntjening og kapitaltilgang som skyldes uventede endringer i rammebetingelser, samfunnsforhold, konjunktursvingninger mv. Forretningsrisiko inkluderer strategisk risiko, omdømmerisiko og uventede endringer i rammebetingelser. Strategisk risiko omfatter endringer i virksomhetens verdi knyttet til manglende evner til å iverksette hensiktsmessige forretningsplaner, tilpasse seg endringer i markedsforhold mv	Adm. dir. og ledere for forretnings- områdene
Compliance-risiko	Risikoen for at konsernet pådrar seg offentlige sanksjoner eller økonomisk tap som følge av manglende etterlevelse av eksternt og internt regelverk.	Inngår i Storebrand- konsernets definisjon av lederansvar
Risiko for uforsvarlig gjeldsoppbygging	Risikoen for at sterk vekst i forretningsvolumer, både på og utenfor balansen, fører til et misforhold mellom eiendeler og gjeld. Risikoen skal overvåkes med uvektet kjernekapitalandel.	Adm.dir.

4.1 Kreditrisiko

4.1.1 Styring og kontroll

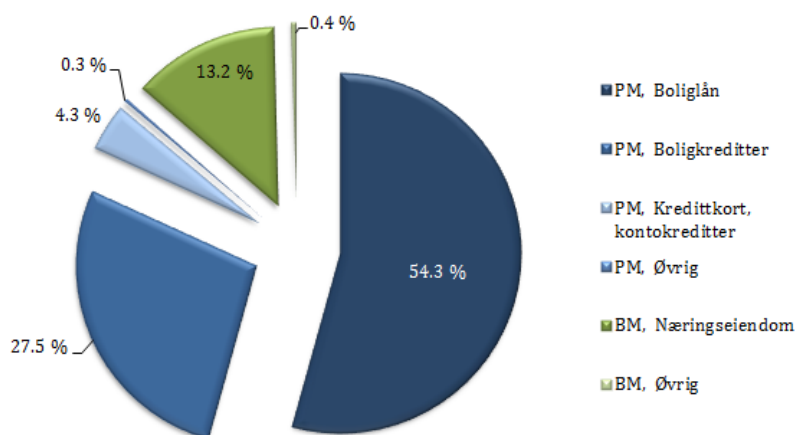
Risikostyring og -kontroll er beskrevet i note 4 i årsrapporten til Storebrand Bank.

4.1.2 Overordnet porteføljeinformasjon

Storebrand Bank Konern har en kredittportefølje bestående av omtrent 7/8 utlån til personmarkedet og 1/8 utlån til bedriftsmarkedet. Som følge av en konsernprioritering på kapitalbruk i Storebrand og en strategisk vurdering av fremtidig retning for konsernet, er bedriftsmarkedssegmentet i banken ikke lenger prioritert som kjernevirksomhet og skal bygges ned og på sikt avvikles.

Tabell 3: Struktur av samlet utlånsportefølje per 31.12.2014 (i MNOK).

Forretnings-område	Produkt	Bevilget	Trukket	Ubenyttet kreditt	Utnyttelses-grad
Personmarked	Boliglån	17,594.1 (54.3 %)	17,594.1		
	Boligkreditter	8,916.9 (27.5 %)	6,332.7	2,584.2	71.0 %
	Kredittkort, kontokreditter	1,385.3 (4.3 %)	271.4	1,113.9	19.6 %
	Øvrig	94.3 (0.3 %)	75.4	19.0	79.9 %
	Total	27,990.6 (86.4 %)	24,273.6	3,717.0	86.7 %
Bedriftsmarked	Næringsseiendom	4,283.0 (13.2 %)	4,212.5	70.4	98.4 %
	Øvrig	125.7 (0.4 %)	123.7	2.0	98.4 %
	Total	4,408.7 (13.6 %)	4,336.3	72.4	98.4 %
Total		32,399.3	28,609.8	3,789.5	89.3 %

Figur 3. Fordeling av samlet utlånsportefølje per 31.12.2014.

Personmarked

Kredittkvaliteten i personmarkedsporteføljen anses som meget god. Tilnærmet hele porteføljen er sikret med pant i fast eiendom. Porteføljens høye sikkerhetsdekning tilsier begrenset tapsrisiko. Belåningsgraden av boligengasjementene er relativt lav og det er kun i begrenset grad gitt lån utover 80 prosent av markedsverdien på sikkerheten. Dette gis stort sett kun dersom kundene kan stille med tilleggsikkerhet.

Personmarkedsporteføljen har historisk hatt meget lave tap. For banken som helhet vurderes økningen i privatutlån som svært viktig for å redusere bankens totale risiko.

Av samlet eksponering i personmarkedsporteføljen utgjør produktet boligkreditt omtrent 34 prosent. Isolert sett bidrar denne strukturen til økt risiko i porteføljen, men risikoen

motvirkes av strengere utlånskriterier for boligkreditter, tettere oppfølging av kunder som har høy utnyttelsesgrad eller ikke løpende betaler renter og avdrag.

Bedriftsmarked

Kredittkvaliteten i bedriftsmarkedsporteføljen anses som god. Porteføljen består i hovedsak av lån til næringseiendom. Pantsikrete engasjementer hvor løpende kontantstrømmer dekker engasjementets rentekostnader utgjør omtrent 71 prosent av den totale eksponeringen (utlån og rammer). Kontantstrømslånene preges av et godt diversifisert leietakerprofil og god varighet på kontraktene. Ved slike lån er man sikret en kontantstrøm fra leietakere, samtidig som banken har sikkerhet i selve bygningsmassen. Leietakerdiversifisering minsker den samlede risikoen i porteføljen betraktelig. Det er noe større risiko knyttet til utviklingsprosjekter der den samlede eksponeringen utgjør i underkant av 0,9 milliarder kroner. Dette segmentet består hovedsakelig av utlån til byggeprosjekter innenfor bolig- og kontorsegmentet i det sentrale Oslo området.

Banken avlaster deler av de største engasjementene ved å selge de til Storebrand Livsforsikring. Banken tar i så fall andreprioritet. Disse engasjementene kjennetegnes ved at debitorene gjennomgående er av god kvalitet.

4.1.3 Sikkerheter

Storebrand Bank ASA og Storebrand Boligkreditt AS sine utlån er i hovedsak sikret med pant i fast eiendom. Lån til personkunder er stort sett sikret med pant i bolig innenfor 80 prosent av markedsverdi. Det ytes små kontokreditter uten sikkerhet og det innvilges kredittkort med kortsiktige trekkrammer til privatpersoner. Blankokreditter utgjør imidlertid en svært liten del av bankkonsernets samlede utlån til privatkunder. Eiendomsverdi gjennomfører kvartalsvis verdivurdering av eiendomspantene i personmarkedsporteføljen til Storebrand Bankkonsern.

I bedriftsmarkedet ytes tilsvarende lån mot fast eiendom i form av utleieeiendommer og prosjektfinansiering. Blankolån ytes i svært begrenset grad. Innenfor bedriftskundemarkedet ytes det ikke blanko driftskreditter. Verdien av pantene i bedriftsmarkedet oppdateres minst årlig.

Storebrand Bank ASA og Storebrand Boligkreditt AS benytter ikke garantier og/eller kredittderivater i forbindelse med beregning av kapitalkrav.

4.1.4 Risikoklassifisering

Personmarked

Storebrand Bank og Storebrand Boligkreditt har utviklet interne modeller for risikoklassifisering av **boligengasjementer**. Modellene estimerer et engasjements eksponering ved misligholdstidspunkt (EAD, Exposure At Default), misligholds-sannsynlighet (PD, Probability of Default) og tapsgrad (LGD, Loss Given Default).

EAD	Estimatet representerer samlet engasjementsbeløp. I fastsettelse av EAD benyttes konverteringsfaktor for eventuelle ubenyttede kreditter.
PD	Estimatet representerer sannsynlighet for mislighold innenfor ett år og er et resultat av en logistisk regresjonsmodell som omfatter engasjements- og kundespesifikke forklaringsvariabler samt adferdsvariabler.
LGD	Estimatet representerer tapsgrad ved mislighold og er et resultat av en ekspertmodell som har beregnet belåningsgrad og kostnader knyttet til realisering av misligholdte engasjementer som vesentlige forklaringsvariabler.

Misligholdsdefinisjon

Til grunn for bankkonsernets interne modeller ligger en definisjon av mislighold som er gyldig for både bolig- og foretaksengasjementer, og som er utarbeidet i overensstemmelse med kapitalkravs-forskriften. Et engasjement anses som misligholdt dersom et krav er forfalt med mer enn 90 dager, og utestående beløp er minst NOK 2 000 (betalingsmislighold). Mislighold utover betalingsmislighold oppstår ved definerte objektive hendelser som indikerer at kunden ikke vil overholde sine forpliktelser.

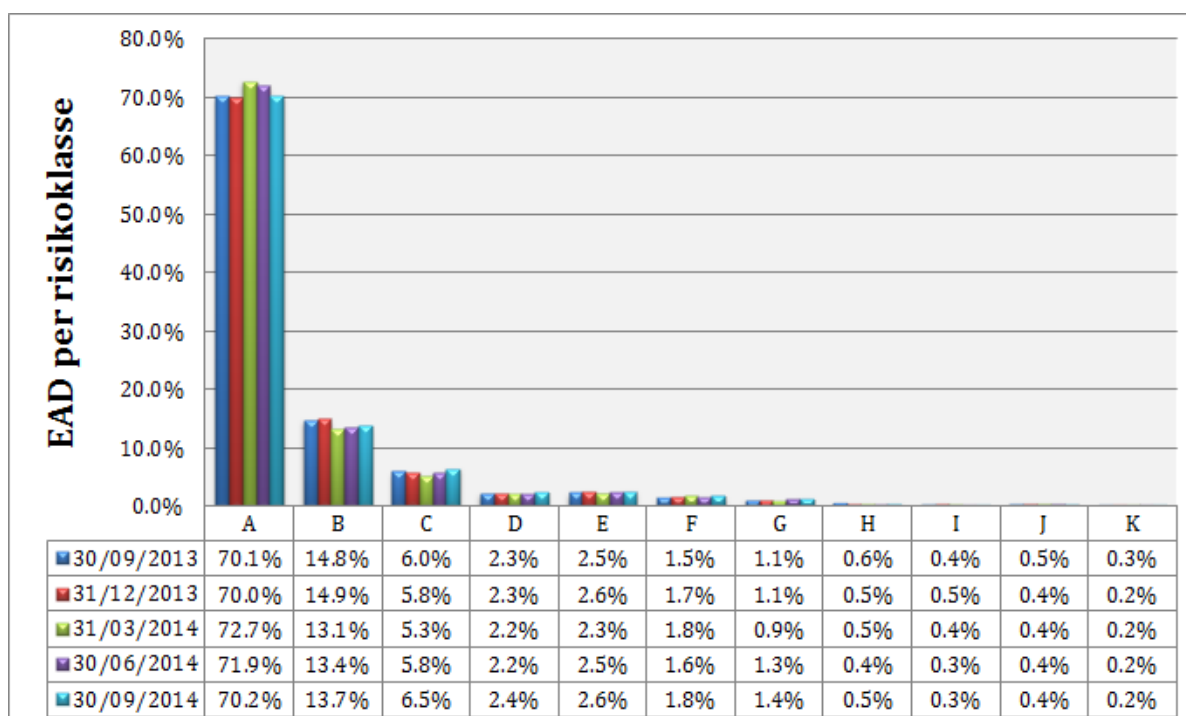
PD

PD estimeres på kontinuerlig skala. Estimert PD tillegges en sikkerhetsmargin og sikkerhetsjustert PD tilordnes en risikoklasse som benyttes i kredittinnvilgelsene. Storebrand Bank Konsern anvender en masterskala bestående av 10 risikoklasser samt en klasse for misligholdte engasjementer. Hver risikoklasse har en nedre og øvre grense for PD. Masterskalaen er vist i tabellen under.

Tabell 4: Storebrand Bank Konserns masterskala for risikoklasser.

Risikoklasse		Nedre grense PD (fra og med)	Øvre grense PD (til)
A	A1	0.00 %	0.03 %
	A2	0.03 %	0.05 %
	A3	0.05 %	0.10 %
B		0.10 %	0.25 %
C		0.25 %	0.50 %
D		0.50 %	0.75 %
E		0.75 %	1.25 %
F		1.25 %	2.50 %
G		2.50 %	5.00 %
H		5.00 %	8.00 %
I		8.00 %	15.00 %
J		15.00 %	100.00 %
K		100.00 %	

Formålet med masterskalaen er at samtlige engasjementer scores og tildeles en risikoklasse. Engasjementer i mislighold tildeles risikoklasse K. Tilordningen skjer automatisk.

Figur 4. Utvikling av EAD per risikoklasse fra september 2013 til september 2014, basert på sikkerhetsjustert PD.

I 2014 var det en marginal risikøkning i porteføljen av boligengasjementer som vist i figur 4. Ved utgangen av september 2014 var over 2/3 av EAD for boligengasjementer klassifisert i risikoklasse A, basert på sikkerhetsjustert PD.

LGD

Modellen for estimering av LGD er utviklet basert på en kombinasjon av observerte sammenhenger mellom misligholdshendelser og observert tap, og kvalifiserte subjektive vurderinger. En vesentlig forklaringsvariabel i LGD-modellen er belåningsgrad.

Foranstående belåningsgrad inngår også i LGD-modellen.

Verdivurdering av panteobjektet har vesentlig betydning for beregning av belåningsgrad. Ved inngåelse av låneengasjement innhentes informasjon av betydning for boligens verdi. Hvert kvartal innhentes oppdatert, uavhengig verdivurdering av boliger fra Eiendomsverdi. For boliger Eiendomsverdi ikke har oppdatert verdivurdering av (eksempelvis enkelte borettslagsleiligheter, aksjeleiligheter og enkelte fritidsboliger) vil sist oppdaterte markedsverdi benyttes videre. I den grad Eiendomsverdi ikke med høy sikkerhet kan fastslå markedsverdien på en bolig benyttes en "hair-cut", slik at risikoen for å oppgi en for høy antatt markedsverdi er redusert. Dersom Eiendomsverdi aldri har hatt informasjon om boligens markedsverdi, vil verdi registrert ved kontraktsinngåelse bli benyttet. Slike engasjementer utgjør i underkant av 1 prosent av total eksponering for porteføljen. Liste over panteobjekter som ikke har fått oppdatert verdi de siste tre år gjennomgås jevnlig, for så å iverksette tiltak for å redusere antall objekter på listen.

Gjennomsnittlig veid belåningsgrad i bankkonsernet er om lag 54 prosent for boligengasjementer. I tabell 5 er engasjementene kategorisert i ulike grupper avhengig av belåningsgrad. Tabellen viser utvikling i gruppene gjennom 2014.

Tabell 5: Utvikling i belåningsgrad i ulike grupper gjennom 2013.

i %	31.12.13	31.3.14	30.6.14	30.9.14	31.12.14
0-50	44.3%	44.9%	44.5%	43.1%	42.9%
50-75	45.6%	45.7%	45.9%	45.7%	45.5%
75-85	7.7%	7.4%	7.5%	9.1%	9.1%
over 85	2.4%	2.0%	2.1%	2.2%	2.5%

Validering og stresstesting

Validering er sentralt i kvalitetssikringen av bankkonsernets klassifiseringssystem. Systemet ettertestes (valideres) minst årlig både kvantitativt og kvalitativt. I den kvantitative valideringen vurderes modellenes evne til å skille gode kunder og kunder som misligholder sine engasjementer. Videre sammenholdes estimerte verdier for PD, LGD og EAD med faktisk observerte utfall. I den kvalitative valideringen gjennomgås bl.a. anvendelsen av de interne modeller i kredittinnvilgelsesprosessen, arbeids- og beslutningsprosesser, kontrollmekanismer og IT-systemer tilknyttet klassifiseringssystemet.

Videre gjennomføres minst årlige sensitivitetsanalyser av effekten av makroøkonomiske forstyrrelser på PD, LGD og EAD, såkalt stresstesting.

Det utarbeides rapporter der resultatene fra validering og stresstesting dokumenteres. Rapportene gjennomgås i eget komité, før de framlegges bankens og boligkredittforetakets styrer til behandling.

Bedriftsmarked

Storebrand Bank har i 2013 tatt i bruk en intern modell for klassifisering av bankens bedriftsmarkedsgasjementer. Modellen estimerer engasjementets misligholdssannsynlighet (PD, Probability of Default). Porteføljen av inntektsgenererende eiendom (IGE) og utviklingseiendom består av få kunder og få mislighold, og risikovurdering av debitor er omfattende og komplekst. Som følge av dette er PD-modellen for Bedriftsmarked utviklet som en ekspertmodell, i motsetning til den statistiske modellen for Personmarked.

Fastsettelse av PD foregår i to steg. Først beregnes en PD-score basert på en risikovurdering av debitor og tilhørende prosjekt Storebrand Bank finansierer på den enkelte debitor. PD-score er en poengsum mellom 0 og 100. PD-score mappes så over til risikoklasse og tilhørende PD, hvor bankens masterskala legges til grunn. Masterskalaen består av 11 risikoklasser fra A til K, der A indikerer lavest misligholdssannsynlighet og K inneholder misligholdte engasjementer.

Det er utarbeidet scorekort for prosjekt innen både IGE og utviklingseiendom. Utviklingseiendom er videre splittet i tre scorekort for å fange opp ulike karakteristika i denne type prosjekt. I scorekort for IGE og byggelån for utleie inngår eiendommens beskaffenhet, leietakerrisiko, utviklings- og reguleringsrisiko i eiendomsvurderingen, samtidig som det vurderes nedsiderisiko og styrke av kontantstrømmen. I scorekortet for byggelån for utleie vurderes kostnadsrisiko, konverterings- og gjennomføringsrisiko i risikodimensjonen projektrisiko, men leietakerrisiko og beliggenhet inngår i eiendomsvurderingen. Det vurderes også nedsiderisiko og styrke av kontantstrømmen. I scorekortet for byggelån for salg vurderes kostnadsrisiko og gjennomføringsrisiko i risikodimensjonen projektrisiko, og residualrisiko salgbuffer, kvalitet i forhåndssalg og

beliggenhet i risikodimensjonen salgsrisiko. I scorekortet for tomtelån vurderes likviditetsrisiko, belåningsgrad og sensitivitet byggekostnad i risikodimensjonen finansiell risiko, og prosjektkompleksitet og byggherrens erfaring/kompetanse i risikodimensjonen gjennomføringsrisiko. I tillegg vurderes risikodimensjonen politisk risiko. Det er også utviklet et enkelt debitorscorekort hvor det foretas kvalitative vurderinger innenfor risikodimensjoner forretningsrisiko, finansiell risiko og eierskap. For IGE tillegges kontantstrømvurderingen størst vekt. For byggelån er prosjektrisikoen den vesentligste risikodimensjonen. Tilsvarende er finansiell risiko den vesentligste risikodimensjonen for tomtelån.

I vurdering av kvaliteten på sikkerheten for lånene benyttes tallkarakterer fra 1 til 5 hvor 1 er best.

Tabell 6: Fordeling av bedriftsmarkedsporføljen i risikoklasser.

Risikoklasse (PD)	Bygge-lån salg	Bygge-lån utleie	IGE	Tomte-lån	Uten prosjekt-type	Total
A (0,10 %)	-	-	461.7	-	-	461.7
B (0,25 %)	-	-	268.9	-	-	268.9
C (0,50 %)	-	243.5	540.8	-	-	784.3
D (0,75 %)	-	-	429.1	267.4	30.0	726.6
E (1,25 %)	-	-	304.6	58.5	-	363.1
F (2,50 %)	-	-	365.1	119.4	-	484.5
G (5,00 %)	-	-	261.5	-	-	261.5
H (8,00 %)	-	-	48.7	-	-	48.7
I (15,00 %)	-	-	30.3	-	-	30.3
J (50,00 %)	-	-	-	-	14.0	14.0
Ikke scoret	-	-	-	-	239.2	239.2
Total	-	243.5	2,710.7	445.3	283.1	3,682.7
Garantier						
A (0,10 %)	-	-	-	-	-	-
B (0,25 %)	426.3	-	-	-	-	426.3
C (0,50 %)	-	17.0	-	-	-	17.0
D (0,75 %)	-	-	2.2	-	10.5	12.7
E (1,25 %)	-	-	4.0	-	-	4.0
F (2,50 %)	-	-	-	-	-	-
G (5,00 %)	17.8	-	-	-	-	17.8
H (8,00 %)	-	-	-	-	-	-
I (15,00 %)	-	-	-	-	-	-
J (50,00 %)	-	-	-	-	-	-
Ikke scoret	-	-	-	-	6.9	6.9
Total	444.0	17.0	6.2	-	17.4	484.6

4.1.5 Verdifall på og tapsutsatte finansielle eiendeler

For finansielle eiendeler som ikke er regnskapsført til virkelig verdi, vurderes det på hver balansedag om det finnes objektive indikasjoner på at en finansiell eiendel eller en gruppe av finansielle eiendeler har falt i verdi. Dersom det foreligger objektive indikasjoner på at et tap ved verdifall har påløpt, måles tapet som differansen mellom eiendelens balanseførte verdi og nåverdien av de estimerte framtidige kontantstrømmene (eksklusiv framtidige kredittap som ikke har påløpt), diskontert med den finansielle eiendelens opprinnelige effektive rente (dvs. den effektive renten beregnet ved førstegangsinnregning). Eiendelens balanseførte verdi reduseres enten direkte eller ved bruk av en avsetningskonto. Tapsbeløpet innregnes i resultatet. Tap som forventes som følge av framtidige hendelser, uansett graden av sannsynlighet, blir ikke innregnet.

Vurdering nedskrivninger av utlån

Konsernet vurderer på balansedagen om det foreligger objektive bevis på at verdien av et utlån eller en gruppe utlån er redusert. Verditap på utlån er pådratt dersom det eksisterer objektive bevis for verdifall som kan medføre redusert fremtidig kontantstrøm til betjening av engasjementet. Verdifallet må være et resultat av en eller flere hendelser inntruffet etter første gangs balanseføring, og resultatet av tapshendelsen må også kunne måles pålitelig. Objektive bevis på at verdien av et utlån eller gruppe av utlån er redusert, omfatter observerbare data som blir kjent for konsernet om følgende tapshendelser:

- vesentlige finansielle vanskeligheter hos utsteder eller debitor
- mislighold av kontrakt, ved manglende betaling av forfalte renter eller forfalt hovedstol
- konsernet innvilger låntaker spesielle betingelser som følge av låntakers økonomiske situasjon
- sannsynlig at låntaker vil inngå gjeldsforhandlinger, konkurs eller andre finansielle reorganiseringer
- når et aktivt marked for den finansielle eiendelen forsvinner på grunn av finansielle vanskeligheter
- observerbare opplysninger indikerer at det har vært en målbar nedgang i de estimerte fremtidige kontantstrømmene fra en gruppe av finansielle eiendeler siden førstegangsinregningen av disse eiendelene

Nedskrivning av utlån inndeles i to kategorier:

a. Individuelle nedskrivninger

Nedskrivning på individuelle utlån baserer seg på en konkret vurdering av engasjementer hvor det foreligger objektive bevis for verdifall. For bedrifts- og privatlån er de objektive kriteriene for nedskrivning vurdert til å være korrelert med misligholdsstatus. I tillegg tapsvurderes engasjementer hvor det foreligger annen informasjon som tilsier at lånet kan være tapsutsatt. Eventuelt nedskrivningsbeløp er beregnet med bakgrunn i en konkret vurdering av den mest sannsynlige fremtidige kontantstrøm som skyldner vil kunne generere i tilknytning til engasjementet. Ledelsen legger til grunn i vurderingen både tidligere erfaring med skyldner og annen tilgjengelig informasjon som anses relevant.

b. Gruppenedskrivninger

Gruppenedskrivninger på utlån beregnes særskilt for bedriftslån og lån til privatpersoner.

Gruppenedskrivninger i Bedriftsmarked utføres når objektive kriterier for nedskrivninger har inntruffet. For Bedriftsmarked inndeles disse kriteriene i endring i risikoklasse, og endring i makroøkonomiske forhold.

For boligengasjementer er det implementert en metodikk som hensyntar endring i forventet tap som følge av negativ migrasjon. For kredittkort og kontokreditter baserer banken seg på historiske løsningsgrader og skjønnsmessig satte nedskrivningssatser for volum i restanse inndelt etter tid i restanse.

4.1.6 Kredittrisiko (motpartsrisiko) i investeringsporteføljen

Storebrand Bank ASA og Storebrand Boligkreditt AS begrenser kredittrisikoen forbundet med investeringsaktivitetene ved å stille minimumskrav til rating.

4.1.7 Kapitalkrav

Samlet kapitalkrav for kredittrisiko er beregnet til 1 019 millioner kroner. Kapitalkravet er nærmere spesifisert i kapittel 6.

4.1.8 Kapitalbehov

Samlet kapitalbehov for kredittrisiko omfatter følgende elementer:

- kapitalbehov beregnet etter interne modeller for personmarked og bedriftsmarked,
- kapitalbehov knyttet til konsentrasjonsrisiko³ i bedriftsmarked
- kapitalbehov knyttet til motpartsrisiko i likviditetsporteføljen, inkludert CVA-tillegg (Credit Value Adjustment)

Samlet kapitalbehov for kredittrisiko per utgangen av 2014 er 606 millioner kroner og 1 074 millioner kroner i stressscenario ved utgangen av 2017.

4.1 Likviditetsrisiko

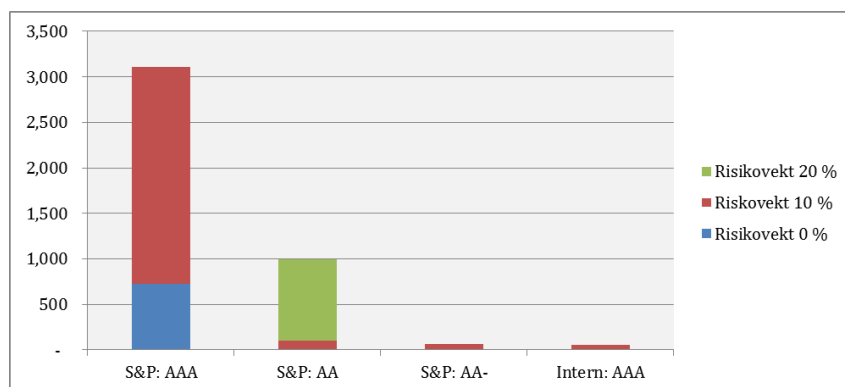
4.2.1 Styring og kontroll

Risikostyring og -kontroll er beskrevet i note 5 i årsrapporten til Storebrand Bank.

4.2.2 Overordnet porteføljeinformasjon

Bankens likviditetsportefølje består utelukkende av papirer som har "investment grade" rating (eksternt eller internt) eller er deponerbare i Norges Bank (se figur 5).

Andelen langsiktig funding over 1 år målt ved Finanstilsynets likviditetsindikator 1 har vært over 100 prosent gjennom hele 2014. Det legges stor vekt på å ha en balansert fundingstruktur med hensyn til forfall på ulike løpetider og utstedelser i ulike markeder. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid på fremmedkapitalen eksklusiv ansvarlig lån er 2,5 år. Andelen innskudd under 2 millioner kroner har ligget relativt stabilt mellom 62 prosent og 69 prosent siden våren 2010 og er risikodempende.

Figur 5. Investeringsporteføljen per 31.12.2014 fordelt på rating og risikovekt.

Banken har etablert gode likviditetsbuffer og legger stor vekt på å ha en balansert fundingstruktur i forhold til forfall på ulike løpetider og utstedelser i ulike markeder.

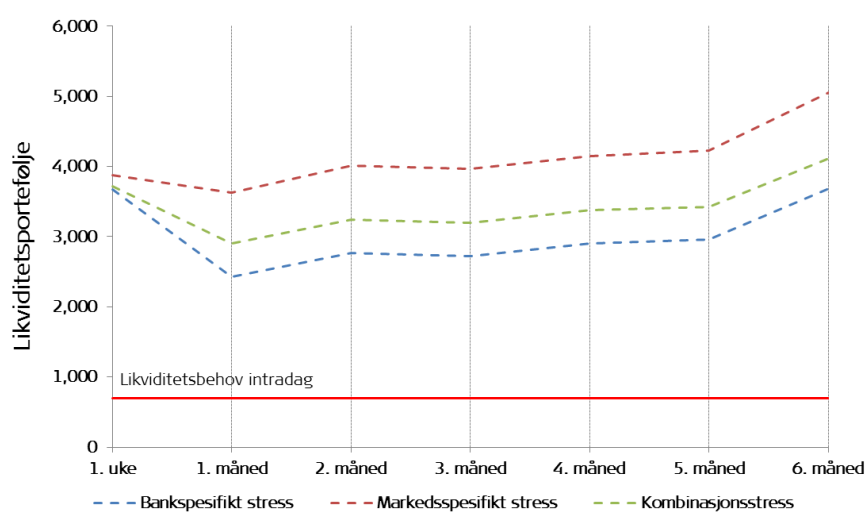
³ Storebrand Bank er utsatt for konsentrasjonsrisiko i porteføljen, både knyttet til en ensidig geografi- og bransjeeksponering samt konsentrasjon på relativt få store kunder. I tillegg har man konsentrasjonsrisiko knyttet til de største kundene. I bankens ICAAP betraktes konsentrasjonsrisiko som en egen risikokategori, mens den her inngår i kredittrisiko.

Storebrand Bank er ratet av S&P og Moody's. Storebrand Boligkredits låneprogram er ratet av Moody's.

4.2.3 Stresstester

Det utarbeides månedlige likviditetsprognoser. Prognosene tar utgangspunkt i forretningsområdenes oppdaterte forventninger og planer for kommende 6-månedersperiode.

Basert på prognosen foretas stresstester av likviditet for både Storebrand Bank og Storebrand Boligkreditt med tidshorisont fra 1 uke til 6 måneder. Forutsetninger for stresstestene beskriver effekter av stressituasjoner som følge av bankspesifikke og markedsspesifikke hendelser, samt kombinasjoner av disse. Forutsetningene er forankret i bankens balansestyringskomité.

Figur 6. Effekt av stresstester på likviditetsporteføljen per **utgangen av desember 2014**.

I stresstestene simuleres utvikling i likviditetsporteføljen. Samtidig ser man på en stresset kontantstrømsom framkommer av differansen mellom stresset likviditetsportefølje og summert likviditetsbehov iht. prognose. Resultater fra stresstestene legges til grunn i utforming av likviditetsrisikopolicyen.

4.2.4 Kapitalkrav

Det beregnes ikke kapitalkrav for likviditetsrisiko.

4.2.5 Kapitalbehov

Det beregnes ikke kapitalbehov for likviditetsrisiko. Storebrand Bank tar sikte mot å minimere denne risikoen gjennom god fundingstruktur og gode interne prosesser.

4.2 Markedsrisiko

4.3.1 Styring og kontroll

Risikostyring og -kontroll er beskrevet i note 6 i årsrapporten til Storebrand Bank.

4.3.2 Overordnet porteføljeinformasjon

Gjennom lave eksponeringsgrenser er bankens aggregerte rente- og valutaeksponering og maksimal tapsrisiko for likviditetsporteføljen begrenset. Banken har ingen aktiv

investeringsstrategi for aksjer. Markedsrisiko følges opp på delporteføljer og rapporteres månedlig til styret gjennom risikorapporten.

4.3.3 Kapitalkrav

Det beregnes ikke kapitalkrav for markedsrisiko.

4.3.4 Kapitalbehov

Det beregnes kapitalbehov for renterisiko, valutarisiko og kredittspreadrisiko i likviditetsporteføljen. Samlet kapitalbehov per utgangen av 2013 er 56 millioner kroner og 203 millioner i stressscenario ved utgangen av 2016.

4.3 Operasjonell risiko

4.4.1 Styring og kontroll

Risikostyring og -kontroll er beskrevet i note 7 i årsrapporten til Storebrand Bank.

4.4.2 Kapitalkrav

Minimumskravet til ansvarlig kapital for operasjonell risiko er beregnet som 15 prosent av gjennomsnittlig inntekt for forretningsområdene de siste 3 årene. Samlet kapitalkrav for operasjonell risiko er beregnet til 79,9 millioner kroner.

4.4.3 Kapitalbehov

Gjennom prosessene beskrevet i note 7 i årsrapporten sikres en tilfredsstillende oppfølging av bankens operasjonelle risiko. Kapitalbehovet per utgangen av 2014 er 107,1 millioner kroner og 86 millioner kroner i stressscenario ved utgangen av 2017.

4.4 Compliancerisiko

4.5.1 Styring og kontroll

Risikostyring og -kontroll er beskrevet i note 7 i årsrapporten til Storebrand Bank.

4.5.2 Kapitalkrav

Det beregnes ikke kapitalkrav for compliancerisiko.

4.5.3 Kapitalbehov

Det beregnes ikke kapitalbehov for compliancerisiko.

5 Beregning av kapitalkrav

Tabell 7 nedenfor viser minimumskrav til ansvarlig kapital og kapitaldekning for Storebrand Bank ASA, Storebrand Boligkreditt AS og Storebrand Bank Konsern.

Tabell 7. Minimumskrav til ansvarlig kapital og kapitaldekning.

Ansvarlig kapital 31.12.2014 NOK mill.	Storebrand Bank ASA	Storebrand Boligkreditt AS	Storebrand Bank Konsern
Aksjekapital	960.6	455.0	960.6
Øvrig egenkapital	1,133.6	581.8	1,566.1
Egenkapital	2,094.1	1,036.8	2,526.7
Fradrag:			
Positivt resultat som ikke er inkludert i beregningen			0.0
Goodwill			-108.7
Immaterielle eiendeler	-108.7		-108.7
Utbytte og konsernbidrag avsatt til utdeling		-163.8	-400.0
Utsatt skattefordel	-25.2		-25.8
Kjernekapital uten fondsobligasjoner (ren kjernekapital)	1,960.3	873.0	1,992.3
Fondsobligasjoner (hybridkapital)	225.0		225.0
Kjernekapital	2,185.3	873.0	2,217.3
Ansvarlig lånekapital, fratrukket egen beholdning	283.9		283.9
Netto ansvarlig kapital	2,469.2	873.0	2,501.2

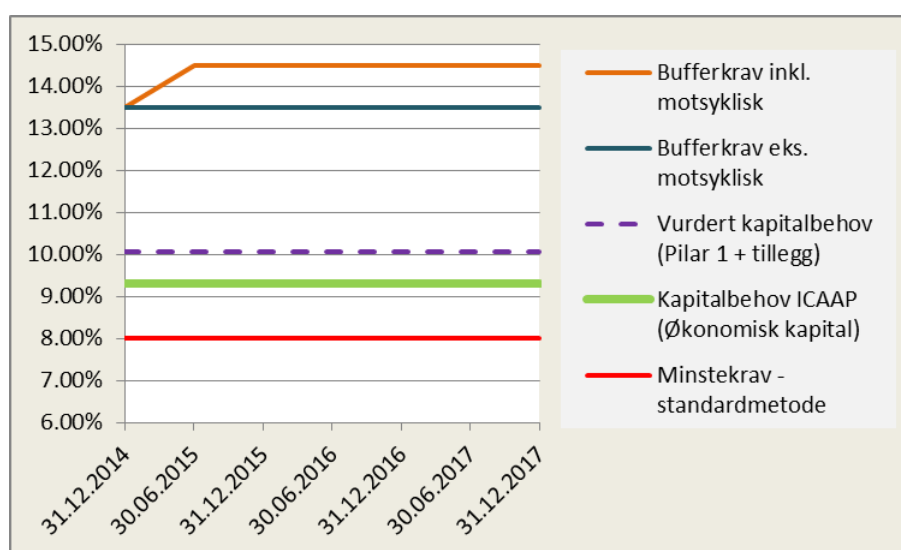
Minimumskrav ansvarlig kapital 31.12.2014 NOK mill.	Storebrand Bank ASA	Storebrand Boligkreditt AS	Storebrand Bank Konsern
Kredittrisiko	1,018.6	445.5	1,209.5
Herav:	0.0	-	0.0
Lokale og regionale myndigheter	14.4	-	14.4
Institusjoner	164.9	-	12.7
Foretak	2.7	4.7	2.7
Engasjementer med pant i bolig	636.5	414.4	1,050.9
Massemarkedsengasjementer	83.9	-	88.6
Forfalte engasjementer	7.2	3.4	10.7
Obligasjoner med fortrinnsrett	81.9	-	21.0
Øvrige engasjementer	27.1	6.3	8.6
Sum minimumskrav kredittrisiko	1,018.6	445.5	1,209.5
Minimumskrav markedsrisiko	0.0	0.0	0.0
Minimumskrav operasjonell risiko	79.7	22.8	89.5
Minimumskrav CVA risiko	26.4	17.2	38.6
Fradrag			
Gruppenedskrivninger	-1.5	-0.1	-1.7
Minimumskrav ansvarlig kapital	1,123.1	485.5	1,336.0

Kapitaldekning 31.12.2014	Storebrand Bank ASA	Storebrand Boligkreditt AS	Storebrand Bank Konsern
Kapitaldekning	17.59%	14.39%	14.98%
Kjernekapitaldekning	15.57%	14.39%	13.28%
Ren kjernekapitaldekning	13.96%	14.39%	11.93%

6 Sammenlikning av kapitalbehov ift. risikoprofil, og kapital- og bufferkapitalkrav

I den årlige ICAAP (se avsnitt 2.1.4) gjennomfører Storebrand Bank og Storebrand Boligkreditt en vurdering av kapitalbehov ift. risikoprofil. I ICAAP simuleres utvikling i kapitalbehov 3 år fram i tid, basert på prognoser under et stressscenario som representerer et alvorlig økonomisk tilbakeslag.

Figur 7 nedenfor viser i) økonomisk kapital ved bruk av bankkonsernets interne modeller, ii) vurdert kapitalbehov ved å anvende Pilar I-krav pluss eventuelle tillegg og iii) kapital- og bufferkapitalkrav. Bankkonsernet har som målsetting å oppfylle de til enhver tid gjeldende bufferkrav.t

Figur 7. Økonomisk kapital per utgangen av 2014, kapital- og bufferkapitalkrav 2015 - 2017

Kredittrisikoen utgjør den vesentligste risikoen det beregnes kapitalkrav og kapitalbehov for. Kapitalkrav for kredittrisiko etter Pilar 1 er beregnet på sjablongverdier der alle engasjementer innenfor et segment får tilordnet samme risikovekt. Det er således ingen sammenheng mellom et engasjements iboende risiko og kapitalkravet knyttet til samme engasjement. For boligengasjementer er risikovekten 35 prosent, mens den for foretaksengasjementer er 100 prosent.

I beregning økonomisk kapital benyttes bankkonsernets interne modeller i beregning av et engasjements risikovekt. For boligengasjementer kan risikovekten variere fra mindre enn 5 prosent for de aller beste engasjementene til nærmere 100 prosent for de mest risikofylte. Boligengasjementer i Storebrand Bank Konsern er av svært god kredittkvalitet og en vesentlig del av porteføljen har risikovekter under 35 prosent, slik at økonomisk kapital for kredittrisiko samlet sett er vesentlig lavere enn tilsvarende kapitalkrav.

7 Offentliggjøring av opplysninger om ansvarlig kapital

Informasjonen nedenfor er gitt iht. krav som framkommer av rundskriv 14/2014.

7.1 Avtalevilkår for kapitalinstrumenter

Skjema for offentliggjøring av de viktigste avtalevilkårene for kapitalinstrumenter

Navn	STBNO 0 04/12/2022	STBNO 0 07/09/2024	STBNO 0 06/29/2049	STBNO 0 10/29/2049	IS:Banken
1 Utsteder	STOREBRAND BANK	STOREBRAND BANK	STOREBRAND BANK	STOREBRAND BANK	No0001771166
2 ISIN	NO0010641657	NO0010714314	NO0010683550	NO0010714322	No0001771166
3 Gjeldende lovgivning	Norsk	Norsk	Norsk	Norsk	Norsk
4 Regler som gjelder i overgangsperioden	Tillegskapital	Tillegskapital	Annen kjernekapital	Annen kjernekapital	Tillegskapital
5 Regler som gjelder etter overgangsperioden	Tillegskapital	Tillegskapital	Annen kjernekapital	Annen kjernekapital	Tillegskapital
6 Medregning	Selskaps og konsolidert nivå	Selskaps og konsolidert nivå	Selskaps og konsolidert nivå	Selskaps og konsolidert nivå	Selskaps og konsolidert nivå
7 Instrumenttype	Ansvarlig lånekapital	Ansvarlig lånekapital	Fondsobligasjonskap	Fondsobligasjonskap	Fondsobligasjonskap
8 Beløp som inngår i ansvarlig kapital (MNOK)	150	125	150	75	9
9 Instrumentets nominelle verdi	150,000,000	125,000,000	150,000,000	75,000,000	9,323,100
9b Innløsningskurs	100	100	100	100	100
10 Regnskapsmessig klassifisering	Gjeld-amortisert	Gjeld-amortisert	Gjeld-amortisert	Gjeld-amortisert	Gjeld-amortisert
11 Opprinnelig utstedelsesdato	12.04.2012	09.07.2014	20.06.2013	09.07.2014	1,995
12 Evigvarende/tidsbegrenset	Tidsbegrenset	Tidsbegrenset	Evigvarende	Evigvarende	Evigvarende
13 Opprinnelig forfallsdato	12.04.2022	09.07.2024	Ingen forfallsdato	Ingen forfallsdato	Ingen forfallsdato
14 Innløsningsrett for utsteder	Ja	Ja	Ja	Ja	Nei
15 Dato for innløsningsrett	12.04.2017	09.07.2019	20.06.2018	09.07.2019	N/A
16 Datoer for evt. etterfølgende innløsningsrett	Hver rentebetalingsdato	Hver rentebetalingsdato	Hver rentebetalingsdato	Hver rentebetalingsdato	N/A
17 Fast eller flytende rente/utbytte	Flytende	Flytende	Flytende	Flytende	Fast
18 Rentesats	NIBOR+390	NIBOR+160	NIBOR+390	NIBOR+330	8,5%
19 "Dividend stopper"	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
20a Fleksibilitet mht. tidspunkt	Delvis fleksibilitet ift utsatt med	Delvis fleksibilitet ift utsatt med	Full fleksibilitet	Full fleksibilitet	Delvis fleksibilitet ift utsatt med
20b Fleksibilitet mht. beløp	Pliktig	Pliktig	Full fleksibilitet	Full fleksibilitet	Pliktig
21 Vilkår om renteøkning, annet incitament til innfrielse	Nei	Nei	Nei	Nei	N/A
22 Kumulativ / ikke kumulativ	Ja	Ja	Nei	Nei	Ja
23 Konvertibel / ikke konvertibel	Nei	Nei	Nei	Nei	Ja
24 Hvis konvertibel, nivå(er) som utløser konvertering	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
25 Hvis konvertibel, helt eller delvis	N/A	N/A	N/A	N/A	Hel eller delvis
26 Hvis konvertibel, konverteringskurs	N/A	N/A	N/A	N/A	29,33
27 Hvis konvertibel, pliktig eller valgfri	N/A	N/A	N/A	N/A	Innehaver - valgfritt å benytte
28 Hvis konvertibel, instrumenttype det konverteres til	N/A	N/A	N/A	N/A	Ren kjernekapital
29 Hvis konvertibel, utsteder av instrumentene det konverteres til	N/A	N/A	N/A	N/A	Aksjer
30 Vilkår om nedskrivning	Nei	Nei	Ja	Ja	Nei
31 Hvis nedskrivning, nivå som utløser nedskrivning	N/A	N/A	Til en hver tid gjeldende	Til en hver tid gjeldende	Under offentlig administrasjon
32 Hvis nedskrivning, hel eller delvis	N/A	N/A	Hel eller delvis	Hel eller delvis	N/A
33 Hvis nedskrivning, med endelig virkning eller midlertidig	N/A	N/A	Midlertidig	Midlertidig	N/A
34 Hvis midlertidig nedskrivning, beskrivelse av oppskrivningsmekanismen	N/A	N/A	Til en hver tid gjeldende	Til en hver tid gjeldende	N/A
35 Prioritetsrekkefølge ved avvikling	Senior obligasjoner	Senior obligasjoner	Ansvarlige	Ansvarlige	Senior obligasjoner
36 Vilkår som gjør at instrumentet ikke kan medregnes etter overgangsperioden	Nei	Nei	Nei	Nei	Nei
37 Hvilke vilkår oppfyller ikke nye krav	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A

7.2 Sammensetningen av ansvarlig kapital for perioden 2014–2017

Storebrand Bank Konsern

Balanse

31. desember

Eiendeler

NOK mill.	Note	2014	2013	Referanse
Kontanter og fordringer på sentralbanker	4, 18, 20	181.0	19.8	
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	4, 18, 19, 21	207.1	152.5	
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet:				
Aksjer og andeler	8, 18, 22	2.0	1.7	
Obligasjoner og verdipapirer med fast avkastning	4, 8, 18, 23, 25	3,247.8	2,790.7	
Derivater	4, 5, 8, 18, 26	742.1	693.2	
Obligasjoner til amortisert kost	4, 18, 19, 24	1,006.7	1,541.8	
Andre kortsiktige eiendeler	18, 19, 33	62.3	100.6	
Brutto utlån, amortisert kost	4, 8, 19, 28	27,477.2	32,457.7	
Brutto utlån, FVO	8	988.8	1,289.0	
Nedskrivninger utlån	28, 29	-53.6	-112.9	
Netto utlån til kunder	4, 18, 28	28,412.3	33,633.9	
Varige driftsmidler	31	6.6	9.5	
Immaterielle eiendeler og goodwill	30	108.7	99.1	a
Utsatt skattefordel	17	25.8	13.0	b
Eiendeler solgt/avviklet virksomhet	45	0.0	0.3	
Sum eiendeler		34,002.4	39,056.1	

Gjeld og egenkapital

NOK mill.	Note	2014	2013	
Gjeld til kredittinstitusjoner	5, 8, 18, 19	19.2	1,027.8	
Innskudd fra og gjeld til kunder	5, 18, 19, 34	19,358.1	20,728.1	
Annen finansiell gjeld:				
Derivater	5, 8, 18, 26	545.1	411.0	
Utstedte sertifikater og obligasjoner	5, 18, 19, 36	10,858.6	13,523.6	
Annen gjeld	5, 18, 19, 39	140.0	133.6	
Gjeld solgt/avviklet virksomhet	45	0.1	0.5	
Avsetning for påløpte kostnader og forpliktelser	38	12.2	18.4	
Pensjonsforpliktelse	15	30.8	57.8	
Ansvarlig lånekapital	5, 18, 19, 37	511.6	589.7	
- herav fondsobligasjoner		224.9		h
- herav ansvarlig lånekapital		277.4		j
- herav evigvarende obligasjonslån		9.3		k
Sum gjeld		31,475.7	36,490.6	
Aksjekapital		960.6	960.6	c
Overkurs		156.0	400.3	d
Annen innskutt egenkapital		400.3	156.0	f
Annen egenkapital		1,009.9	1,048.6	g
Minoritetsinteresser		0.0	0.0	e
Sum egenkapital		2,526.7	2,565.5	
Sum gjeld og egenkapital		34,002.4	39,056.1	

Skjemaet nedenfor viser hvordan den rene kjernekapitalen, kjernekapitalen og tilleggskapitalen er beregnet, herunder alle fradrag og justeringer som gjøres (vedlegg 3 av rundskriv 14/2014). Tomme og/eller ikke relevante felt vises ikke.

Ren kjernekapital: Instrumenter og opptjent kapital		Beløp på datoen for offentliggjøring	Referanse til balanse	Avvik (negativt fortegn betyr lavere beløp enn i balanse)	Avvik forklaring
1	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	1,116,558	c + d		
2	Opptjent egenkapital i form av tidligere års tilbakeholdte resultater				
3	Akkumulerte andre inntekter og kostnader og andre fond o.l.	1,272,836	f + g	-137,304	Periodens resultat før skatt
3a	Avsetning for generell bankrisiko				
4	Rene kjernekapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser				
5	Minoritetsinteresser	0	e		
5a	Revidert delårsoverskudd fratrukket påregnelig skatt mv. og utbytte	-262,690		-262,690	Periodens resultat før skatt fratrukket utbytte på 400 MNOK
6	Ren kjernekapital før regulatoriske justeringer	2,126,704			
Ren kjernekapital: regulatoriske justeringer					
7	Verdijusteringer som følge av kravene om forsvarlig verdsettelse (negativt beløp)				
8	Immaterielle eiendeler redusert med utsatt skatt (negativt beløp)	-134,425	- (a + b)		
28	Sum regulatoriske justeringer i ren kjernekapital	-134,425			
29	Ren kjernekapital	1,992,280			
Annen godkjent kjernekapital: Instrumenter					
33	Fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	225,000	h	76	Bokført verdi 225 MNOK, påløpte renter 1,089 MNOK, periodisering av kostnader -1,166 MNOK
36	Annen godkjent kjernekapital før regulatoriske justeringer	225,000			
Annen godkjent kjernekapital: Regulatoriske justeringer					
43	Sum regulatoriske justeringer i annen godkjent kjernekapital	0			
44	Annen godkjent kjernekapital	225,000			
45	Kjernekapital	2,217,280			
Tilleggskapital: instrumenter og avsetninger					
46	Kapitalinstrumenter og tilhørende overkursfond	9,323	k	-2	Påløpte renter
47	Tilleggskapital omfattet av overgangsbestemmelser	274,623	j	-2,755	Påløpte renter
51	Tilleggskapital før regulatoriske justeringer	283,946			
Tilleggskapital: Regulatoriske justeringer					
57	Sum regulatoriske justeringer i tilleggskapital	0			
58	Tilleggskapital	283,946			
59	Ansvarlig kapital	2,501,226			
59a	Økning i beregningsgrunnlaget som følge av overgangsbestemmelser				
60	Beregningsgrunnlag	16,699,423			
Kapitaldekning og buffere					
61	Ren kjernekapitaldekning	11.93%			
62	Kjernekapitaldekning	13.28%			
63	Kapitaldekning	14.98%			
64	Kombinert bufferkrav som prosent av beregningsgrunnlaget	1,669,942			
65	herav: bevaringsbuffer	417,486			
66	herav: motsyklisk buffer	0			
67	herav: systemrisikobuffer	500,983			
67a	herav: buffer for andre systemviktige institusjoner (O-SII-buffer)	0			
68	Ren kjernekapital tilgjengelig for oppfyllelse av bufferkrav	1.93%			
Kapitaldekning og buffere					
Grense for medregning av avsetninger i tilleggskapitalen					
76	Generelle kredittrisikoreserver				
77	Grense for medregning av generelle kredittrisikoreserver i tilleggskapitalen	208,743			
78	Tallverdien av negative verdier av justert forventet tap				
79	Grense for medregning i tilleggskapitalen av overskytende regnskapsmessige nedskrivninger	100,197			
Kapitalinstrumenter omfattet av overgangsbestemmelser					
81	Overskytende ren kjernekapital omfattet av overgangsbestemmelser	0			
82	Grense for medregning av fondsobligasjonskapital omfattet av	225,000			
83	Overskytende fondsobligasjonskapital omfattet av overgangsbestemmelser	0			
84	Grense for medregning av ansvarlig lånekapital omfattet av	274,623			
85	Overskytende ansvarlig lånekapital omfattet av overgangsbestemmelser	0			